

**POKOLENIE BRULIONU
I POKOLENIE Z WOBEC
TRADYCJI LITERACKIEJ**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoł
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Pokolenie Brulionu i pokolenie Z wobec tradycji literackiej

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa IV / 90 minut

Cele

Uczeń:

- interpretuje teksty poetyckie;
- wskazuje funkcję aluzji literackiej;
- odczytuje problematykę utworu z epoki w odniesieniu do samodzielnie dobranych kontekstów;
- tworzy wypowiedzi argumentacyjne;
- wskazuje związki pomiędzy różnymi tekstami kultury;
- gromadzi materiał do analizy;
- planuje swoją pracę.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstami kultury;
- debata panelowa;
- prezentacja multimedialna.

Środki dydaktyczne:

- literatura zgromadzona przez ucznia;
- *Przesłanie Pana Cogito* Zbigniewa Herberta;
- *Przesłanie Pana X* Jana Polkowskiego;
- *Dla Jana Polkowskiego* Marcina Świetlickiego;
- teksty wierszy przyniesione przez uczniów.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Określenie problematyki i celów lekcji; wstępna rozmowa na temat zainteresowań czytelniczych uczniów.

Część właściwa:

1. Wybrani wcześniej uczniowie przedstawiają prezentację na temat twórczości literackiej M. Świetlickiego, również muzycznej, i J. Polkowskiego.
2. Uczniowie przypominają sobie wiersz Z. Herberta *Przesłanie Pana Cogito*.
3. Praca w grupach – uczniowie interpretują wiersz Świetlickiego lub Polkowskiego, szukają aluzji do twórczości Herberta, wskazują treści polemiczne, określają

sytuację liryczną, poglądy osoby mówiącej, zastanawiają się nad funkcją ironii, drwiny. Na forum klasy prezentują i uzupełniają wnioski z interpretacji.

4. Uczniowie prowadzą dyskusję panelową – prezentują własne poglądy na temat znaczenia tradycji literackiej, odnoszą się do ideału człowieka ukazanego w wierszu Herberta, wskazują znaczenie i rolę poezji we współczesnym świecie, określają rolę poety/artysty.

Faza podsumowująca:

Podsumowanie i ocena dyskusji, zebranie wniosków, ocena aktywności.

Komentarz metodyczny

Lekcja pozwala na wykorzystanie wiedzy i umiejętności, ale ma też charakter samokształceniowy, uczy poszukiwania i selekcjonowania informacji z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, zatem ćwiczy umiejętności przydatne na rynku pracy. Uczy też odwagi w wyrażaniu i obronie własnych poglądów. Uczniowie ze SPE powinni mieć możliwość wyboru roli, jaką chcą pełnić w czasie dyskusji, ocena powinna być uzależniona od wkładu ucznia w tworzenie procesu lekcyjnego i jego motywacji. Należy zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreslenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się).